

MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI

Marek Sawicki

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 08.08.2014
nr. 4818 podpis. Maxur

Warszawa, 07.08.2014 r.

GABINET MARSZAŁKA SENATU
wpłynęło dn. 08.08.2014 r.
nr. 3337 podpis. M. Połcień

WM-kw-083-BB-28/14/Ukraina/268/2242

**Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowny Panie Marszałku

W odpowiedzi na „Oświadczenie złożone przez senatorów Grzegorza Wojciechowskiego, Macieja Klimę, Zdzisława Pupe, Krzysztofa Słonia, Andrzeja Pająka, Przemysława Błaszczyka, Waldemara Krasę, Jana Marię Jackowskiego, Bogdana Pęka i Wojciecha Skurkiewicza na 57. posiedzeniu Senatu w dniu 3 lipca 2014 r., poniżej przedstawiam stanowisko MRiRW.

Na wstępie należy zauważyć, że jeszcze przed zawarciem Umowy o Stowarzyszeniu UE-Ukraina, Ukraina przez wiele lat korzystała z preferencyjnego dostępu do rynku UE w ramach reżimu GSP. Przed wejściem w życie Umowy DCFTA (część gospodarcza Umowy o Stowarzyszeniu Ukrainy z UE) UE, mając na celu pomoc Ukrainie w sytuacji kryzysowej, na zasadzie jednostronnej, w kwietniu 2014 r. wprowadziła w życie preferencje dla Ukrainy w ramach tej Umowy (rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 374/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie obniżenia lub zniesienia ceł na towary pochodzące z Ukrainy (Dz.U. L 118 z 22.04.2014 r.). Preferencje te mają obowiązywać do 1 listopada br., tj. planowanego terminu wejścia w życie postanowień DCFTA. Brak jest, jak dotąd, sygnałów, aby wprowadzone dla Ukrainy preferencje, wynikające z Umowy, spowodowały negatywne konsekwencje dla polskich producentów rolnych. Należy przy tym wspomnieć, że wielkości kontyngentów w sektorze mięsa i jaj są stosunkowo niewielkie w porównaniu do polskiej, ale też unijnej produkcji poszczególnych gatunków mięsa oraz jaj.

W odniesieniu do sektora zbóż, w imporcie z Ukrainy obowiązują obecnie bezcłowe kontyngenty: na pszenicę – 950 tys. ton, na kukurydzę – 400 tys. ton, a na jęczmień – 250 tys. ton). W okresie 25.04.-14.07.2014 r., w ramach kontyngentu taryfowego otwartego rozporządzeniem nr 374/2014, Agencja Rynku Rolnego wydała dwa pozwolenia na przywóz pszenicy zwyczajnej pochodzącej z Ukrainy na łączną ilość 1 800 ton.

W przypadku sektora mleka, obserwowany stopniowy wzrost polskiego importu ogółem przetworów mlecznych pozostaje bez większego wpływu na saldo handlu zagranicznego,

które od wielu lat w tym obszarze pozostaje dodatnie. Wejście w życie ww. jednostronnych preferencji dla Ukrainy otwiera dla unijnych handlowców możliwość przywozu po zerowej stawce celnej stosunkowo niewielkich, z punktu widzenia UE, ilości przetworów mlecznych pochodzenia ukraińskiego (ilości te są porównywalne z rocznym importem dokonywanym w okresie przedakcesyjnym przez Polskę, a należy mieć na uwadze, że obecnie dotyczą całego obszaru UE-28).

W odniesieniu do mięsa, analiza struktury wymiany handlowej w okresie od stycznia 2012 r. do maja 2014 r. wskazuje, iż na Ukrainę eksportowano produkty z sektorów wieprzowiny i drobiu. Według danych Ministerstwa Finansów, w 2013 r. na Ukrainę trafiło 19,3 tys. ton mięsa wieprzowego, co stanowiło 4,3% polskiego eksportu wieprzowiny ogółem oraz 462 tony żywca wieprzowego, tj. 3,5% polskiego wywozu tego asortymentu. W sektorze drobiu, w roku ubiegłym polski eksport na Ukrainę wyniósł 12,5 tys. ton mięsa drobiowego, co stanowiło 2,1% wywozu z Polski oraz 2,2 tys. ton żywca drobiowego, a więc 9,7% eksportu żywego drobiu ogółem. W ww. okresie nie odnotowano importu mięsa z Ukrainy do Polski. Analizując strukturę polskiego importu mięsa, należy zaznaczyć, że mięso jest przywożone z innych krajów unijnych. Udział UE-28 w przywozie w sektorach wieprzowiny, wołowiny, jak i mięsa drobiowego stanowi prawie 100%.

W okresie styczeń 2012 r. - maj 2014 r. udział eksportu jaj na Ukrainę to zaledwie 0,1-0,2% udziału w polskim eksporcie jaj ogółem, importu natomiast nie odnotowano.

Należy zaznaczyć, że w sytuacji wystąpienia destabilizacji rynku UE, KE ma możliwość wprowadzenia instrumentów wsparcia rynku. Natomiast, na podstawie art. 5 ww. rozporządzenia, może ponownie wprowadzić cła w sytuacji, gdy przywóz produktu pochodzącego z Ukrainy stwarza poważne trudności lub grozi ich stworzeniem dla unijnych producentów produktów podobnych lub bezpośrednio konkurujących.

Odnosząc się natomiast do Umowy o Stowarzyszeniu z Ukrainą, należy podkreślić, że w trakcie negocjacji tego porozumienia, resort rolnictwa na bieżąco przedstawiał stanowiska, w tym postulaty ofensywne (pełna liberalizacja w dostępie do rynku ukraińskiego) i defensywne (wyłączenie lub ograniczenie liberalizacji określonych towarów), konsultując i uwzględniając stanowiska Departamentów MRiRW, instytucji podległych MRiRW (np. ARR) oraz zrzeszeń i organizacji producentów rolnych. MRiRW zaznaczało też w swoim stanowisku, iż liberalizacja w handlu z Ukrainą może spowodować ograniczenie konkurencyjności unijnych towarów rolnych.

Uwagi MRiRW i propozycje zapisów do tekstu Umowy przekazywane były do Ministerstwa Gospodarki, resortu wiodącego w Polsce ws. negocjacji handlowych. Stanowisko resortu rolnictwa było częścią stanowiska Polski, które, za pośrednictwem MG, było przekazywane Komisji Europejskiej. Biorąc pod uwagę stanowiska wszystkich państw członkowskich, KE opracowała wspólne stanowisko, które jednak nie uwzględniało wszystkich polskich postulatów. Nie został np. uwzględniony postulat MRiRW zawarcia w Umowie zapisów o bilateralnej klauzuli ochronnej ogólnej i/lub dotyczącej sektora rolnego. Brak w Umowie ochronnej zapisu dotyczącego tej klauzuli – instrumentu powszechnie stosowanego w umowach o strefie wolnego handlu (FTA), pozwalającego na czasowe wycofanie preferencji, gdyby na skutek Umowy nastąpił wzrost importu, powodujący lub grożący spowodowaniem szkód na rynku wewnętrznym strony Umowy, może ograniczyć działania UE w przypadku ewentualnych trudności dotykających unijnych producentów rolnych.

W przypadku powstawania takich trudności, czy zagrożeń, UE pozostaje jedynie możliwością zastosowania środków ochronnych w ramach WTO, na podstawie przepisów o ochronie przed nadmiernym importem, dumpingiem lub subsydiowaniem. Zastosowanie procedur WTO jest, w odniesieniu do towarów rolnych, trudne i czasochłonne.

Ponadto, zwracam uwagę, że w przypadku towarów najbardziej wrażliwych dla producentów UE, w tym Polski, takich jak zboża, mięso, produkty mleczarskie, bezcłowy dostęp do rynku unijnego dla eksportu z Ukrainy został ograniczony kontyngentami. W imporcie z Ukrainy najbardziej „wrażliwych” owoców i warzyw obowiązują nadal i obowiązywać będą ceny wejścia (system zapobiegający importowi po zbyt niskich cenach).

W przypadku produktów pochodzenia zwierzęcego (przede wszystkim mięsa i produktów mleczarskich), niezależnie od preferencji celnych, dostęp do rynku UE uzależniony jest od spełnienia przez ukraińskich producentów i eksporterów wysokich wymagań weterynaryjnych UE.

Podsumowując, wejście w życie postanowień Umowy DCFTA nie spowoduje zmian w dostępie do rynku UE dla eksportu z Ukrainy w stosunku do stanu obecnego. UE natomiast uzyska na rynku ukraińskim preferencje, gdyż dotychczas z żadnych preferencji na rynku ukraińskim nie korzystała (eksport z UE, w tym z Polski, na Ukrainę odbywał się na zasadach Klauzuli Najwyższego Uprzywilejowania).

Wejście w życie postanowień Umowy DCFTA będzie oznaczać dla eksportu rolnego z Polski nie tylko uzyskanie preferencyjnego traktowania w dostępie do rynku ukraińskiego w postaci zniesienia lub redukcji stawek celnych. Będzie oznaczać także zobowiązanie Ukrainy w zakresie dostosowań do prawa UE. Powinno to ułatwić dostęp do rynku ukraińskiego, jeżeli chodzi o przepisy weterynaryjne (m.in. poprzez zatwierdzanie zakładów uprawnionych do eksportu na rynek ukraiński na podstawie gwarancji Głównego Lekarza Weterynarii, tj. na zasadzie *prelistingu*).

MINISTER
Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Marek Sawicki